

DE HAAGSE TIJDEN

Drie vorstinnen en Den Haag - vervolg

Pag. 3

August Klaver... wie kent hem niet?

Pag. 5

Ontstaan en groei van Besuyenhouyts Buert

Pag. 6-7

105 jaar voetbalvereniging Willen Is Kunnen

Pag. 11

De Haagse krant van alle tijden

Protest tegen verplaatsing van Haagse Markt

Wie kent de Haagse Markt aan de Herman Costerstraat niet? Gelegen op de scheidslijn van de wijken Transvaal en de Schilderswijk biedt het plein met een afmeting van 2.11 hectare (21.000 m²) genoeg plaats aan de ruim 500 standplaatsen en de vele tienduizenden bezoekers die op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag hun weg vinden naar de kleurrijke kramen met een zeer gevarieerd aanbod aan handelswaar. De Haagse Markt, in de volksmond beter bekend als de Haagse Mart, is daarmee de grootste onoverdekte warenmarkt in Nederland en behoort zelfs tot de grootste markten van Europa.

In de jaren zeventig ging ik als kleine jongen iedere zaterdag met mijn vader naar de Haagse Markt. Vanaf het Hobbema-plein liepen we dan de eerste rij met kramen op. In het voorste gedeelte stonden de planten en bloemen, gevolgd door de rommelmarkt waar een aantal familieleden hun tweedehands spullen met mooie praatjes probeerden te verkopen. Bij iedere kraam waar een oom, tante of een bekende stond, maakte mijn vader een praatje en kreeg ik een aai over mijn bol, iets lekkers of een gulden.

Ik was altijd gefascineerd door de oude voorwerpen die uitgestald waren en de technieken die gebruikt werden om een potentiële koper geld uit de zakken te kloppen. De geweldigste verhalen werden dan verteld over de meest waardevolste rommel. De humor was nooit ver weg. Zo herinner ik mij een oom die kunstgebitten te koop aanbood. Passen was mogelijk.

In het achterste deel van de eerste rij werd verse vis verhandeld. Hier kocht mijn vader

Herman Costerstraat, de Haagse markt. Surinaamse groente- en fruitkraam. Foto: Harry van Reeken, Haags Gemeentearchief

haring, makreel of gebakken lekkerbekken die we thuis opaten. In het overige deel van de markt kwamen we meestal alleen als we groenten, fruit of iets anders nodig hadden. Tijdens vakanties ging ik vaak met een aantal vriendjes naar de markt om de kooplieden in de ochtend en middag te helpen met sjouwen. Het was hard

De geschiedenis van de Haagse Markt gaat zelfs terug naar de middeleeuwen. Handelaren uit de wijde omgeving kwamen al vanaf het prille begin naar het toenmalige dorp Die Haghe om hun producten te verkopen. In de vijftiende eeuw, toen de winstgevende lakenindustrie ervoor zorgde dat Den Haag bloeide en groeide, nam de

de eeuw door de marktmeester werd verricht.

Den Haag kende diverse markten die verspreid over de stad eeuwenlang op dezelfde locaties werden gehouden. Het zijn de benamingen van straten en gebouwen, zoals de Varkensmarkt en de Boterwaag, die ons nog doen herinneren aan lang vervlogen tijden. In de loop der jaren concentreerde de markt zich steeds meer op de Prinsegracht/Grote Markt die begin twintigste eeuw steeds drukker werd. De bevolking was flink gegroeid en daarmee ook het verkeer. In toenemende mate bewogen automobielen en andere vervoersmiddelen kriskras langs de kramen en de vele bezoekers, met als gevolg chaotische- en gevaarlijke situaties.

“De markt mocht beginnen als het startsein was gegeven door het luiden van de bel.”

werken voor dubbeltjes en kwartjes en soms een stuk fruit, maar wij waren er blij mee.

De Haagse Markt op de Herman Costerstraat werd in 1938 geopend en is een voortzetting van de markt aan de Prinsegracht/ Grote Markt, die begin zeventiende eeuw is ontstaan.

markt een steeds belangrijkere positie in. In die tijd vonden de markten plaats op de maandag en vrijdag. Boeren brachten dan hun tarwe, rogge en andere gewassen naar de markt, die pas mocht beginnen als het startsein was gegeven door het luiden van de bel. Een handeling die tot ver in de negentien-

Vervolg op pagina 2

De Haagse Markt in de jaren zeventig. Jan de Bloemenman. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

- MAAIKE WEERWAG -
Persoonlijk & laagdrempelig
 www.oktober-uitvaart.nl

 oktober uitvaartzorg
 06 55 17 26 83

Kom jij weleens in je wijkcentrum?

We doen meer dan je denkt!

wijk voor elkaar

wijkz.nl

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning
 www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10
 Dag en nacht bereikbaar
Let op! Wij zijn verhuisd:
 Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
 (Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

August Klawer

De (achter)kleinkinderen van beeldhouwer August Klawer zijn benieuwd of nog veel Hagenaars werk van hun opa bezitten. Als dat het geval is, dan zou wellicht in het najaar een kleine extra tentoonstelling in zijn woonplaats kunnen plaatsvinden. Het zou mooi zijn, als er dan ook echt werk uit Haags bezit te zien zou zijn. Dat kan dan samen met enkele werken die nu in Vorden worden geëxposeerd. Heeft u werk van August en wilt u dat tijdelijk hiervoor afstaan, laat het ons dan weten. U kunt zijn werk herkennen aan bijgaand logo/signatuur.

U kunt uw reactie mailen naar augustklawer@gmail.com. Het liefst met een foto van het werk. Bedankt!

HOVM

Het artikel over het Haags Openbaar Vervoer Museum (editie 2 april) bracht herinneringen boven aan 1993, toen ik mijn 50ste vierde. Ik had toen een

privé familieritje georganiseerd met een van de eerste PCC-wagens van de HTM (met die kleine bovenraampjes). Zelf kan ik me die tramstellen nog wel herinneren uit mijn kindertijd. Vanaf het museum reden we naar Scheveningen-Haven en weer terug. We waren met ongeveer twintig personen, het jongste nichtje van negen mocht de kaartjes

knippen. Bijgaande foto werd enige maanden voor mijn verjaardag bij het museum gemaakt toen mijn man en ik afspraken gingen maken voor dat familieritje. Natuurlijk werden op mijn verjaardag ook de nodige foto's naast en in de tram genomen, een dierbare herinnering.
Bonnie Spaans-Barkmeijer
bonniespa@telfort.nl

Liedjesbundel ter overname

Naar aanleiding van het stuk in De Haagse Tijden van 2 april betreft de oud-Hollandse liedjes, bedacht ik mij dat ik hier ook nog een boekwerkje heb liggen. Het zijn 26 bladzijden, gebonden met een lintje en dateert uit 1918. Is er misschien een koor die dit soort liedjes zingt zoals de zilvervloot van Piet Hein en ook de inname van Den Briel door de Watergeuzen. Er zit geen muziek bij, alleen teksten. We horen graag als er interesse is in overname van deze bundel.
Mevrouw I. Parlevliet
info@dehaagsetijden.nl

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

Den Haag oh oh ...

Oh Den Haag, de Hagenaar en Hagenees verlaat je van zand en veen tot de kassen en het strand je glorie glijdt weg, nee niemand die benijdt je want wie hier komt die heeft geen Haagse band

wordt weer onze stad zoals je altijd was laat ons weer dwalen door gedachten die niet zijn of waren, zoals een ambtenaar met aktetas zo onzichtbaar, Den Haag heeft teveel pijn

de ooievaar vliegt lusteloos in het rond zoekt zijn plek maar de demonstraties zijn heilig nee hier zet de ooievaar geen poot meer aan de grond hij voelt zich daar niet veilig

hoort geen Haags meer in de straten en de pleinen maar huis is thuis en dus dan maar corrigeren om alle mijnen en ook allen zijn het Haags gevoel te leren

soms gestrand in nukken maar samen zal het lukken Den Haag weer Den Haag

Vervolg voorpagina

Protest tegen verplaatsing van Haagse Markt

Ondertussen hadden burgemeester en wethouders het plan gevat om een doorgangsweg aan te leggen naar het Westland. Voor de gemeente Den Haag waren er dan ook genoeg redenen om de markt te verhuizen naar een andere locatie. In eerste instantie werd er gedacht aan het Spui en het Oranjeplein als nieuw onderkomen, maar uiteindelijk viel de keuze op de Herman Costerstraat. Het plan viel slecht bij de marktkooplieden, met felle demonstraties als gevolg, waarbij handelaren en sympathisanten de straat op gingen en markt wagens beschilderd werden met protestleuzen. Aan het gemeentebestuur werd een petitie aangeboden met ruim 33.000 handtekeningen tegen het plan.

Op donderdag 23 juni 1932 werd onder enorme belangstelling een protestvergadering georganiseerd in het monumentale Amicitia aan het Westeinde. Onder de aanwezigen was wethouder Willem Drees, de latere premier van Nederland. Verschillende sprekers en vertegenwoordigers van belangenorganisaties reageerden onder luid gejoel en geklap in felle, niet mis te verstane bewoordingen op de voorgenomen plannen. Kritiek was er op de locatie en het geld wat het ging kosten. De Haagse Markt aan de Prinsegracht/Grote Markt lag centraal en was goed bereikbaar voor de arme arbeiders in de omliggende volksbuurten, maar ook voor de welgestelden uit de betere

wijken. Een verplaatsing naar de verder gelegen Herman Costerstraat zou de ondergang betekenen van de markt en kooplieden en bezoekers ernstig duperen.

Op 12 december 1932 besloten burgemeester en wethouders het plan voorlopig in te trekken. De vreugde was groot bij de marktkooplieden, maar van korte duur. Op 23 juli 1935

besloot de gemeenteraad alsnog tot het verplaatsen van de markt naar de Herman Costerstraat. Door de toenemende verkeersdruk was handhaving op de Prinsegracht niet meer verantwoord. De verhuizing liet nog drie jaar op zich wachten. Op 16 mei 1938 was de nieuwe markt gereed en werd het terrein feestelijk geopend. De marktkooplieden en vrouwen begonnen in eerste instantie met veel weersin en geklaag op de Herman Costerstraat. Maar de tegenwind draaide al snel de andere kant op. Want een jaar later vierde men zelfs met een hele feestweek het eenjarig bestaan van de markt.

Door toenemende verkeersdruk moest er een nieuwe locatie komen voor de markt op de Prinsegracht. Foto uit 1938, Haags Gemeentearchief

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Drie vorstinnen en Den Haag - vervolg

Het eerste gedeelte van het verhaal over de drie Nederlandse vorstinnen is gepubliceerd in de Koningseditie van 16 april jl. en ging over de koninginnen Wilhelmina en Juliana en de viering van hun verjaardagen. Dit vervolg gaat over het koningschap van Beatrix, er zijn al enige foto's die daar betrekking op hebben in de editie van 16 april geplaatst.

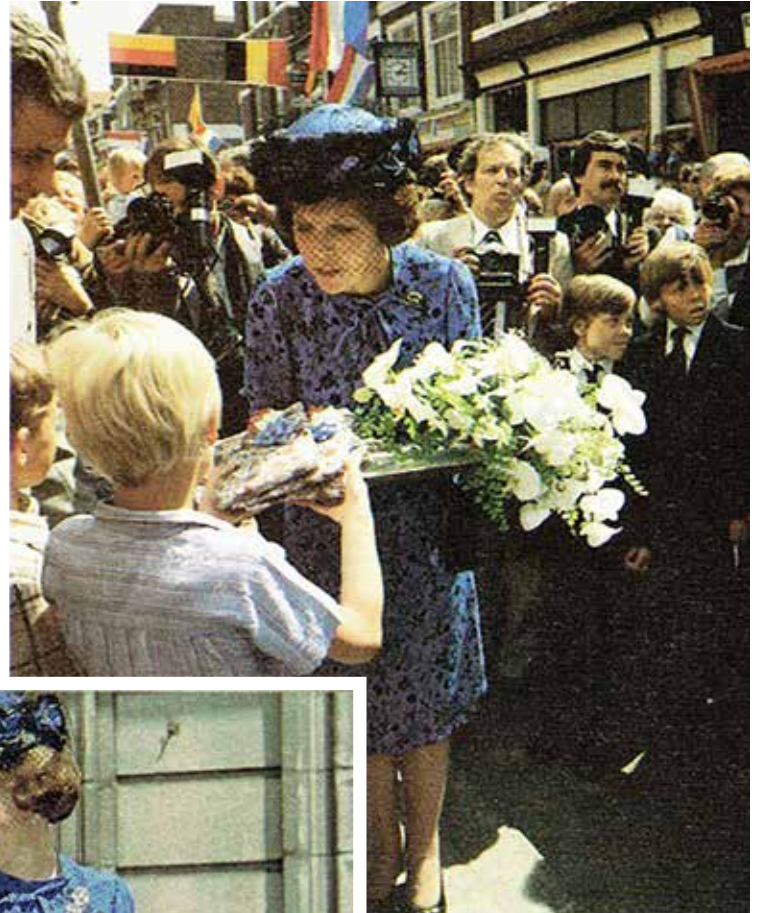
Na 32 jaar - in 1980 - kondigde Juliana op 31 januari in een onverwachte toespraak op tv aan per 30 april het koningschap te zullen overdragen aan haar dochter Beatrix. Het voor die dag al geplande defilé in Soestdijk kon daardoor geen doorgang vinden. Om de vele honderden onderdanen - die al maandenlang bezig waren geweest met de voorbereidingen - niet teleur te stellen, werd besloten het defilé te verplaatsen naar 31 mei. Op het Paleis op de Dam zette Juliana - voor de laatste maal als koningin - op 30 april 1980 haar handtekening onder de acte van abdicatie. Beatrix was vanaf dat moment de nieuwe koningin. Toen Juliana en Beatrix op het balkon verschenen, ontplofte op de Dam het eerste rookbommetje. Net als in 1966 bij het huwelijk van Beatrix en Claus in Amsterdam zou ook de dag van haar hulding ontsierd worden door ernstige ongeregelheden. Het moet Beatrix diep hebben geraakt.

In de maanden na de inhuldiging legde Beatrix 'kennismakingsbezoeken' af aan de elf provincies én aan de Flevopolders (die pas in 1986, samen met de Noordoostpolder, de twaalfde provincie van Nederland zouden worden). Maar haar eerste bezoek is op 21 mei aan Den Haag, waar Beatrix met haar gezin op Paleis Huis

ten Bosch zou gaan wonen. Burgemeester Schols biedt de toekomstige inwoners van Den Haag een toepasselijk geschenk aan: voor Beatrix een broche met de Haagse ooievaar en voor Claus dito manchetknopen. Ook Scheveningen werd bezocht, overall wachtte de nieuwe koningin een warm welkom.

In haar inhuldigingstoespraak had Beatrix al bekend gemaakt dat de 30ste april Koninginnedag zou blijven. Voor de viering ervan ging Beatrix voortaan - samen met Claus, Willem-Alexander en zijn broers en ook Margriet, Pieter en hun zonen - het land in om Koninginnedag met de bevolking te delen. Elk jaar zouden op die dag twee plaatsen bezocht worden. In 1984 werd Koninginnedag

gehouden in Den Haag. Vanwege haar 75ste verjaardag was ook Juliana toen bij de feestelijkheden betrokken. Na felicitaties in het stadhuis aan de Groenmarkt waren er ook huldeblijken aan de voormalige vorstin in de Grote Kerk en de Koninklijke Schouwburg. Vervolgens kon het hele gezelschap - omstuwd door de bevolking - zich vermaken op het

Bezoek aan Scheveningen in 1980. Uit het boek 'Het jaar van Beatrix 1980-1981'

Boven: Koning Beatrix in 1980 met een jonge Willem-Alexander. Foto uit een bijlage van Libelle
Links: Koningin Beatrix wordt begroet door een wijkagente. Uit het boek 'Het jaar van Beatrix 1980-1981'

“Haagse agenten vormden arm in arm een levend dranghek om het koninklijk gezelschap tussen de menigte door te laten lopen.”

Lange Voorhout, waar toen de Haagse Kermis plaatsvond. Ook Christina en haar gezin waren daarbij

aanwezig. Met zijn allen in de botsautootjes of gezellig met jarige oma Juliana rondraaien in de Spin. Voor de prinsen was de schiettent natuurlijk geweldig. Willem-Alexander was toen zeventien en ontfermde zich soms over de kleinere neefjes en nichtjes. Haagse agenten (nog in het oude uniform) vormden arm in arm een levend dranghek om het koninklijk gezelschap tussen de menigte door te laten lopen. Op YouTube vond ik een aardig videofilmje daarvan.

In 2005 werd nogmaals gekozen voor Den Haag, met een aangepast programma vanwege het vijftienvijftigjarige regeringsjubileum van koningin Beatrix. In de ochtenduren was er een bijzondere vergadering van de Eerste en Tweede Kamer in de Ridderzaal, elk kamerlid werd toen vergezeld door iemand van vijftienvijftig jaar. 's Middags werd Scheveningen bezocht en 's avonds was er een feestelijk evenement op het Malieveld. Na 33 jaar koningschap trad Beatrix op Koninginnedag 2013 af en werd opgevolgd door koning Willem-Alexander. Bij zijn troonsbestijging kreeg prinses Maxima weliswaar de titel van koningin, maar als echtgenote van de koning maakt zij geen deel uit van de regering.

Koninginnedag wordt in 1984 in Den Haag gevierd. Fotoburo Thuring, Haags Gem. archief

We vieren inmiddels al elf jaar Koningsdag op 27 april. Dit jaar hebben Willem-Alexander, Maxima en hun dochters een bezoek gebracht aan Emmen. Volgend jaar valt 27 april echter op een zondag, Koningsdag zal in 2025 dan ook een dag eerder gevierd worden, dus op zaterdag 26 april 2025.

Bonnie Spaans-Barkmeijer
bonniespa@telfort.nl

Royal Health Foam
matrasspecialist sinds 1998

Bel voor advies:

070 3387010

☉ katoenen en zijden dekbedden

☉ 63 verschillende hoofdkussens

☉ boxspring bedden

☉ 50+ bedden en hoog-laag bedden

Soetensstraat 18
Scheveningen

www.voorechtlekkerslapen.nl

De Zuiderpark Zwaan

Op een regenachtige vrijdagochtend in juli 1951 streek een reusachtige zwaan neer in het Zuiderpark. Het beest was ruim drie meter hoog. De vogel was verwacht, want hij werd verwelkomd door de wethouder voor Openbare Werken en de directeur van de Haagse VVV.

Bij nadere beschouwing bleek het een nep zwaan te zijn. Namelijk een jeep (voor de kenners een Dodge WC 4X4) - met behulp van ijzerdraad en plastic omgebouwd tot een zwaan - waaraan een tweetal wagens waren gekoppeld. Zo vormden het geheel een zwanentrein die

in de zomermaanden dagelijks rondritten door het Zuiderpark en omgeving zou maken. Als extra service konden bezoekers van het openluchttheater na afloop van de avondvoorstelling met het treintje buiten het park worden gebracht. Dat een wethouder in hoogst

eigen persoon naar het Zuiderpark was gekomen om de start van het treintje een officieel tintje te geven, was opmerkelijk. In zijn toespraak gaf hij als toelichting dat de zwaan een particulier initiatief was en van groot

Kinderen maken een rondrit met 'De Zwaan' in het Zuiderpark. Foto uit 1957, JosPé, collectie Haags Gemeentearchief

belang voor de bevordering van het vreemdelingenverkeer! Hetgeen de VVV-directeur beaamde. Na afloop van het officiële gedeelte maakte het gezelschap de openingsrit door het Zuiderpark. Jarenlang was de zwaan, die luisterde naar de naam Hans, in Den Haag een bekende verschijning. Niet alleen in het Zuiderpark maar ook bij festiviteiten elders in de stad. De zwaan heeft zelfs zijn sporen nagelaten in de literatuur. In *Koot droomt zich af* haalt Kees van Kooten herinneringen op aan de zwaan. Blijkbaar was de zwanentrein toch niet de toeristische

attractie die de wethouder destijds voor ogen stond. Want in 1957 verdween de zwaan geruisloos uit het Zuiderpark om op te duiken in... het speelpark De Westerbouwing te Oosterbeek. Daar werd zijn taak het afhalen van bezoekers van de rondvaartboot en het maken van rondritten door de wijde omgeving. In 1993 sloot dit speelpark zijn deuren en werd de zwanentrein, na ruim veertig jaar trouwe dienst, op non-actief gesteld.

Kees de Raadt
raadtvanleeuwen@ziggo.nl

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

 Seniorenverhuizing <i>Volledig verzorgd!</i>	 Woningontruiming <i>Huur- en koopwoning</i>	 Schilderen kluswerk <i>Stofferen en behangen</i>	 Spoedoplevering <i>Binnen 7 dagen leeg</i>
--	---	--	--

de beste in
VERHUIZEN EN ONTRUIMEN
 Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhulp.com

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

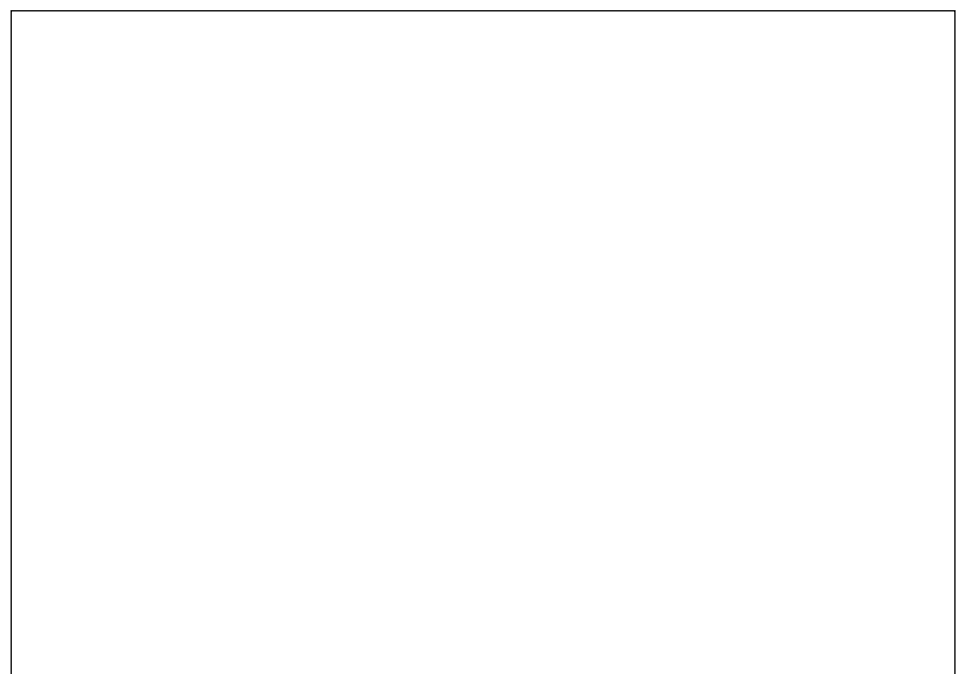
Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort
recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

MEDEN & PERZEN

PERZISCHE TAPIJTEN - SINDS 1975

ZIEGLER TAPIJTEN, KASHMIR ZIJDE, KELIMS, BERBERS, MODERNE TAPIJTEN

ZÉÉR SCHERPE
 PRIJZEN EN EEN
 ENORME KEUZE

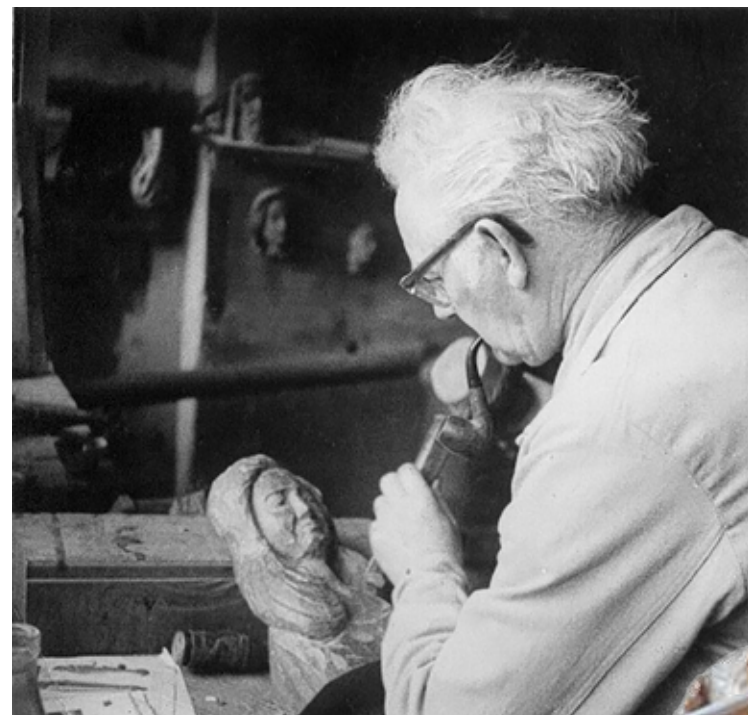
Molenstraat 7 (zijstr. Noordeinde) • Den Haag • 070 - 310 69 75
 info@meden-perzen.nl • WWW.MEDEN-PERZEN.NL

August Klawer... wie kent hem niet?

“August Klawer, beeldhouwer”, zo placht hij zich voor te stellen. Kort en bondig, maar veelzeggend. Hij zal een opvallende verschijning zijn geweest in het Den Haag van de vorige eeuw. Een flamboyante, kaarsrechte man, met wapperende witte haren op een markante kop. Zijn krachtige, artistieke uitstraling zorgde ervoor dat hij gezien werd en gezien was. Kinderen en kleinkinderen waren dol en trots op hem, en met recht.

Hij zag het levenslicht in Rotterdam in 1883. Al als kleine jongen wist hij: ik word beeldhouwer. Hij volgde zijn opleiding aan de plaatselijke Academie voor Beeldende Kunsten en perfectioneerde zijn vakmanschap in Düsseldorf. Na zijn huwelijk in 1907 met jeugdliefde Bets Brunholdt, vestigden zij zich in Den Haag. Het grote werk kon beginnen...

Het waren woelige tijden in de eerste helft van de vorige eeuw. Tijdens de Eerste Wereldoorlog moest August als dienstplichtig reservist paraat staan om zo nodig zijn vaderland te verdedigen. Het interbellum begon veelbelovend, maar eindigde in een diepe depressie. De oorlog liet diepe sporen na in zijn geboorteplaats en daarbuiten. Het is geen wonder dat de omstandigheden verre van ideaal waren om een mooie kunstenaarsloopbaan op te bouwen. Maar Augusts gedrevenheid en werklust kende geen grenzen. Met warme steun van zijn Bets groeide zijn niet geringe oeuvre. En dat was nodig ook,

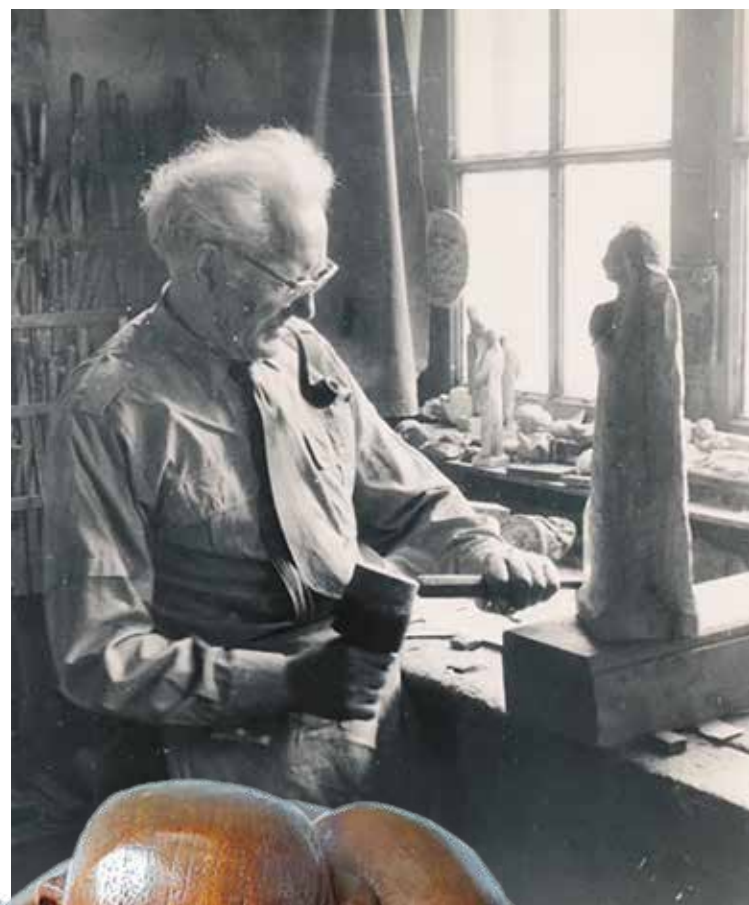

Johannes Augustinus Klawer, 1960

want zij hadden heel wat mondjes (zeven kinderen!) te voeden. Dat was overigens niet ongebruikelijk in een ‘goed katholiek gezin’.

August Klawer blonk vooral uit in het ambachtelijk en met groot vakmanschap maken van christelijk religieus werk. Een ware stortvloed aan (vooral houten) Maria- en andere heiligenbeelden en vele crucifixen verlieten zijn atelier.

Maar hij werkte ook als restauratiebeeldhouwer aan de Oude Kerk in Delft en de H.H. Jacobus- en Augustinuskerk in Den Haag. In 1932 nam hij samen met vrienden en tijdgenoten Toorop, Mondriaan en Israëls deel aan de grote crisistentoonstelling van en voor kunstenaars in Den Haag. Een door hem vervaardigd (keramiek) hoofd van Jan Toorop is in het bezit van het Drents Museum. Zijn veelzijdigheid bleek ook uit de

Opa Klawer in zijn atelier in de Wesselstraat in 1960

Apenjeuk

fraaie stenen guirlandes, die hij hakte voor restaurant ‘t Goude Hoofd. En nog steeds is zijn treffende houtsnijwerk dat hij maakte voor een tabakswinkel op de Denneweg (gemeentemonument hoek Spekstraat) te bewonderen. Tot op hoge leeftijd bleef August er lustig op los hakken. Maar zijn laatste werk maakte hij met zijn blote handen in klei: een Christuskop, in verzorgingshuis Favente Deo in Den Haag. Daar overleed hij in 1969, op 86-jarige leeftijd.

Tijdens een reünie van de kleinkinderen van August Klawer bleek dat er nog erg veel werk van zijn hand in familiebezit was. Wat zou het bijzonder zijn als daar toch eens een mooie tentoonstelling van zou kunnen worden ingericht! Hun enthousiasme werd gedeeld door het heiligenbeeldenmuseum in Kranenburg-Vorden. Gezien de aard van zijn werk is dat de idea-

le plek ervoor. Dankzij de 75 gemotiveerde vrijwilligers van het museum kon een prachtige overzichtstentoonstelling met

ruim 180 werken van Klawer worden ingericht, met als titel: *De ambachtsman achter het kunstwerk*. Het is de eerste keer dat een groot publiek met het werk van August Klawer kan kennismaken en zonder twijfel zal genieten. En als u dat doet, dan kent u hem ook!

Het heiligenbeeldenmuseum bevindt zich in de voormalige H. Antonius-van-Paduakerk in Kranenburg-Vorden. Het is de oudst bewaarde kerk (1865) van P.J.H. Cuypers, die behalve van meer dan zestig kerken, ook de architect was van het Rijksmuseum en het Centraal Station in Amsterdam. Alleen al daarom is een bezoek meer dan de moeite waard. De tentoonstelling werd op 24 maart jl. geopend en is nog te bezichtigen tot en met donderdag 31 oktober 2024. Het museum is dagelijks (behalve op maandag) geopend van 12.00 tot 17.00 uur. Meer info is te vinden op heiligenbeeldenmuseum.nl

Jaap Duijvestein
Augustklawer@gmail.com

August hakte de fraaie stenen guirlandes voor restaurant ‘t Goude Hoofd. Foto: Martin Abegglen, Wikimedia commons

Ontstaan en groei van Besuyen

In deze bijdrage wil ik iets vertellen over de buurt waar ik geboren ben, het Bezuidenhout. Een wonderlijke naam die we aan de Romeinen te danken hebben. Met het hout wordt het Haagse Bos bedoeld en de wijk ligt ten oosten van dit bos en niet ten zuiden. Vanaf het begin van onze jaartelling waren de Romeinen een eeuw of vier heer en meester over een deel van ons land. Plinius de Oudere schreef in die tijd een encyclopedie *De Naturalis Historia* en daarin wordt wat we de Noordzee zijn gaan noemen de Noordelijke Oceaan genoemd. Begrijpelijk, omdat ons land vanuit Italië gezien in het noorden ligt en zo is de naam Besuyenhoutys Buert ontstaan.

In de middeleeuwen heette dit deel van onze stad het Heerenveen omdat hier turf gestoken werd voor de graaf van Holland, het veen van de heer. Later kreeg het de naam Bezuidenhoutse veenpolder. De Bezuidenhoutseweg, oorspronkelijk een zandweggetje, dateert al uit de middeleeuwen. In de buurt van dit weggetje stonden enkele buitenplaatsen en boerderijen zoals Boschlust, het Huis Ter Noot - denk aan de naam van de halte van lijn 6 - en Het Kleine Loo. Ook enkele herbergen waaronder Nieuw Oost-Inje. Hiervan is zo goed als niets bewaard gebleven. Rond 1730 werd voor het eerst de naam Bezuidenhoutsebuurt gebruikt en pas in 1780 was de Bezuidenhoutseweg in z'n geheel geplaveid. Zo'n honderd jaar later groeide de bevolking van onze stad vanwege de industriële revolutie explosief, waardoor het noodzakelijk werd om nieuwe woonwijken aan te gaan leggen. Oude buitenplaatsen werden opgekocht en vervolgens afgebroken.

Auteur: tje

In 1868 werden de huizen aan de 1e en de 2e Van den Boschstraat gebouwd en dit waren de eerste nieuw aangelegde straten van het Bezuidenhout. Twee jaar later werd het Rhijnspoorstation - het huidige Den Haag Centraal - geopend, met als gevolg dat het aantrekkelijk werd om meer huizen in de omgeving van dit station te gaan bouwen. De toenmalige directeur van de Dienst Gemeentewerken ir. I.A. Lindo ontwierp in 1897 een uitbreidingsplan voor de huizen die ten zuiden van de Laan van Nieuw Oost-Indië werden gebouwd. De huizen ten noorden van die laan werden voor een groot deel gebouwd in de stijl van de Nieuwe Haagse School. Co Brandes was een van de bekendste architecten die in die stijl ontwierp. Tijdens het bombardement dat op 3 maart 1945 plaatsvond, is een groot deel van deze wijk verwoest. In 1988 heeft het Bezuidenhout samen met drie andere wijken de naam Haagse Hout gekregen. Tot zover dit beknopte overzicht van de geschiedenis van het Bezuidenhout.

Mijn geboortehuis

Ik ben geboren op het adres Van Reesstraat 23. Otto van Rees was van 1884 tot 1888 Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië. Toen ik een jaar of zestien was, zijn mijn ouders verhuisd naar de Vruchtenbuurt. In mijn herinnering was het Bezuidenhout eerder een dorp dan een deel van een stad. Je kwam zelden je buurt uit, hoogstens om in de binnenstad kleren te gaan kopen of om naar het strand te gaan, meestal heen lopend en terug met de tram. Je school was vaak in de buurt, in mijn geval in de De Sillestraat en tussen deze straat en de Van Heuts-

zstraat was een enorm speelterrein. Wanneer je buiten ging spelen, deed je dat bijna altijd in je eigen straat. Er was soms zelfs enige moed voor nodig om je alleen in een andere straat te begeven. De territoria

Naar Simon de Wit!!

waren duidelijk afgebakend. Spelletjes als voetbal en puttentikkertje deed je dan ook meestal voor de deur.

En wat dacht u van het kerstbomen rauzen tegen het eind

Klassenfoto, school in De Sillestraat

van het jaar? Harry Jekkers heeft dat niet voor niets genoemd in ons lieder *Oh, oh, Den Haag*. Er was altijd

wel een vader 'die ook jong geweest was' en die het goed vond dat je de verzamelde bomen in zijn tuin bewaarde. Er was namelijk niets leuker dan de verzameling van anderen in te pikken. Spannende tijden, maar ook momenten waarop je je echte vrienden leerde kennen. Geen vriendinnen? In de tijd dat ik jong was, tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog, bemoeide je je nog niet echt met meisjes. Ik tenminste niet. Soms was je stiekem verliefd, maar

Van Reesstraat in 1940

houyts Buert

Huis ter Noot 1726

Zo kwam ik in contact met Wilna, die nog steeds in de Van Reesstraat woont en laat ze nou een gedicht hebben geschreven over het verdwijnen van die winkels met naam en toenaam. Zie hieronder.

Door de reacties die ik op mijn artikelen krijg, weet ik dat De Haagse Tijden door heel veel mensen gelezen wordt. Ik zou me dan ook kunnen voorstellen dat de huidige winkeliers er graag een advertentie in willen plaatsen. Van de buurtbewoners moet je het immers hebben!

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

dat liet je niet blijken. Veronderstel dat je afgewezen zou worden! Ik heb een fijne jeugd gehad.

De middenstand

Terugdenkend aan mijn jeugd zie ik vooral de winkels en winkeltjes voor me die je op iedere hoek van de straat kon vinden en natuurlijk niet alleen op de hoek. Zoals u misschien wel weet, komt het woord winkel van hoek. Vanaf de middeleeuwen werden de hoekpanden vaak als winkel gebruikt omdat hier veel mensen langs liepen. Het woord middenstand dateert nog uit de tijd dat de bevolking van een land in sociale groepen werd verdeeld. De geestelijkheid, de adel en de rest. Een deel van die rest was middenstander. Men sprak ook wel van de kleine middenstander, om aan te geven dat het hier niet om een keten van winkels gaat.

Ik vroeg mij af of ik me nog kon herinneren waar die winkeltjes zich bevonden en of ik de namen nog kende, nog los van al die verkopers die langs de deur kwamen. Helaas, mijn geheugen liet me aardig in de steek. Die winkeltjes hadden een duidelijk sociale functie. De winkelier kende de meeste van zijn klanten, je maakte er een praatje

met de andere klanten en kreeg soms een koekje of een plakje worst wanneer je boodschappen deed voor je moeder. Ik besloot nog eens te gaan kijken of er nog iets terug te vinden zou zijn van al die winkels.

Afscheid van de laatste Buurtsuper

Waar is de tijd gebleven?

Ik denk dan even

terug aan mijn kinderjaren

en bedenk hoeveel kruideniers er in deze buurt nog waren.

De Rooseboomstraat, Van Alsem reed rond in een koets, maar mijn moeder vond zijn vrouw maar een viespoets.

Daar dus geen vaste klant.

In de Van der Wijckstraat bij het 'Schenkmoentje' beland.

Ontvingen daar ook het Zweeds wittebrood o wat heerlijk die boterhammen en zo groot.

Dan in de Van Heutzstraat nog Van Loon, die was gereformeerd, daar ging je niet heen, dat was ongewoon.

Op het Stuyvesantplein waar nu de huisartsenpraktijk zit was een filiaal van Simon de Wit.

Verderop in de straat ja warempel. Albert Heyn, niet zo aantrekkelijk, donker en klein.

Dan Van Dijck, hij bezorgde wel thuis, maar hij was katholiek. Mijn moeder zag het meeste muziek

in De Gruyter Charlotte de Bourbonstraat dus een eind weg,

maar ja, die gaf 10% korting, fijn voor de Sinterklaas wat ik je zeg.

Op de Juliana van Stolberglaan nog eens wat zaken zoals Gordijn en ik zal er best nog een paar vergeten zijn.

In de loop der jaren deden de Supermarkten hun intrede en behoorden de kleine buurtwinkels tot het verleden.

Die bepaalde sfeer en de aandacht het is er niet meer, de winkelbel rinkelde voor de laatste keer.

Bedankt voor zoveel jaren zorg en klantvriendelijkheid.

Geniet met elkaar nog jaren van jullie vrije tijd.

- Wilna Cordess-Legendijk -

Leeuw Altorf

Van Reesstraat 23, waar ik ben geboren

VOORJAAR BIJ MAKRO

ALLES VOOR
TERRAS

**KWALITEIT VOOR EEN
GROOTHANDELSPRIJS**

makro

ACTIE

**Page Complete
Schoon
toilet papier**

40 rollen 2 voor
46,98

23.49

28.42 incl.

**1+1
GRATIS**

**WINST
PAKKER**
LAAGSTE PRIJSGARANTIE

makro

ACTIE

**WINST
PAKKER**
LAAGSTE PRIJSGARANTIE

**Hertog Jan, Jupiler
of Bud Pilsener**

Krat 24 flesjes
250 ml of 300 ml

16,49

10.99

13.30 incl.

makro

Deze acties zijn geldig van 8 mei t/m 21 mei 2024.

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Fiat 500D

Heel mijn jeugd en tienerjaren was daar de Fiat 500. Vreemd genoeg heb ik er nooit een gehad, maar ik heb wel vaak achter het stuur gezeten in de showroom van Fiat dealer Swart in de Parkstraat en er later mee proefgereden. Een heerlijk, lief ogend mini-model auto, dat in Italië bedoeld was voor arbeidersgezinnen die tot dan toe gebruik maakten van scooters. Het was duidelijk dat beredeneerd werd vanuit de thuismarkt, want Italianen hadden in de jaren vijftig en zestig inderdaad de lengte van Willy Alberti.

Als ik nu een 500'tje tegenkom met een Hollander achter het stuur, ziet het er echt beangstigend uit. Ik denk dat iedereen hem leuk vindt. Toen en nu nog steeds. Motorisch gezien was het destijds ook al minimaal en nu bijna onverantwoord. Een twee cilinder luchtgekoelde motor met 594 cc en slechts 18 pk met een topsnelheid van 95 kilometer. Om vanuit stilstand op de 80 kilometer te komen, moest je 25 tellen wachten en zeker geen tegenwind hebben of een vrachtwagen naast je. Met zijwind was je natuurlijk helemaal jarig. Daarom hadden veel 500-rijders een zak zand in de bagageruimte onder de 'motorkap'. Het interieur was natuurlijk ook echt Spartaans. Het dashboard was van metaal, in dezelfde kleur gespoten als de buitenkant, met aan de onderkant een zwarte, wat opgevulde stootrand. Recht voor je de snelheidsmeter met

de optimistisch afgebeelde snelheid van 120 kilometer. Links en rechts daarvan een controlelampje voor de knipperlichten en de verlichting. Het leuke was dat je die lampjes kon draaien, waardoor zij sterker of minder sterk straalden. Een soort dimbare dashboardverlichting dus. In het midden het contactslot met links en rechts daarvan een tuimelschakelaar voor de verlichting en ruitenwissers, met daarboven een asbakje. Achter het stuur links twee achter elkaar geplaatste hendels. De langste voor dimlicht en grootlicht en de kleinere voor de knipperlichten. Links en rechts van de versnellingspook zaten twee omhoog-trekhendeltjes. Eén was de choke en de rechter de starter. Een grote fun-factor was het standaard open vouwdak. Plastic hendeltje omlaag en hup naar achteren vouwen. Té leuk! Het meubilair was naar de maatstaven van

toen ook al erg Spartaans. Een dun met skai bekleed stoeltje dat je in zijn geheel naar voren moest klappen voor de in- en uitstap naar achteren. Voor de rest niets verstelbaar. Handig en ook heel inbraakgevoelig waren de zogenaamde tochtraampjes die je in het voorportier kon openzetten. Sturen ging natuurlijk vederlicht en dat gold ook voor de bediening van de koppeling. Het gaspedaal was een soort van lepelte die bevestigd was aan het middenconsole dat je naar achteren moest trappen. Het rempedaal moest je flink omlaag trappen om de trommelremmen hun werk te laten doen. Schakelen deed deze 500 plezierig en dat was prettig, want om hem lekker op snelheid te houden moest dat veelvuldig gebeuren. Superleuke auto!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is

Rode bieten tartaar met geitenyoghurt, zoetzure peer, groene appel en walnoot

De vorige recensie ging over Greens In The park. Op hun website staat op de eerste pagina Welkom bij Greens. Een unieke combinatie van een biologisch restaurant en een zorgmoestuin. Wij hebben daar "en een te gek theatertje" aan toegevoegd. We hebben er eerst bijzonder lekker gegeten en daarna de voorstelling "Dromen met Derby van Cobra en haar Cobets" gezien.

We kregen het volgende recept van chefkok Ayk; Rode bieten tartaar met geitenyoghurt, zoetzure peer, groene appel en walnoot.

Bietentartaar. Voor- of bijgerecht voor 2 tot 3 personen

Ingrediënten

- 300 gram rauwe rode biet
- 1 fijn gesnipperd sjalotje
- olijfolie
- scheut frambozenazijn
- 1 Granny Smith appel
- halve liter geitenyoghurt voor hangop

Bereiding

- Kook de bietjes gaar - in ongeveer 35 minuten - in ruim water zonder zout. Als deze gaar zijn haal je ze uit het vocht en verwijder je de schil. Snij de bietjes doormidden en droog ze 2 uur in een oven van 80 graden.
- Kook het vocht nu in met de frambozenazijn tot die een licht stroperige reductie wordt.
- Snijd de bietjes tot tartaar in blokjes van 2 à 3 millimeter in het vierkant. Laat de tartaar wel even uitlekken bewaar dit vocht om als vinaigrette te gebruiken.
- Meng nu de gesnipperde sjalotjes, peper, zout en bieten reductie met je tartaar.

Voeg de bieten reductie toe per eetlepel zo dat je tartaar niet te nat wordt.

- Boor met een meloenboor balletjes uit de appel, leg deze op ijswater met citroensap tot gebruik
- Maak de geiten yoghurt op smaak met zout en peper en hang deze in een vochtige theedoek op zo dat die kan uitlekken tot hangop. Dit duurt een uurtje of twee.

Zoet zure peer

- 1 Peer 1st
- 100 ml azijn
- 100 ml water
- 50 gram suiker
- 1 laurierbladje
- 5 peperkorrels

Maak eerst het zoet zuur door alles behalve de peer in een pan op het vuur op te koken tot de suiker is opgelost. Snij de peer nu in partjes en leg ze in het zoet zuur.

Opdienen

Nu kan je het gerecht op maken door de tartaar op een bord te dressereren met daarop de hangop, de appelbolletjes en peer. Maak het geheel af met geroosterde walnoot en als vinaigrette gebruik je het bietenvocht met wat olijfolie. Je hebt nu een fantastisch vegetarisch bij- of voorgerecht. Eet smakelijk!

Greens in the Park op een rijtje
Kapelweg 18 (Westbroekpark)
2587 BM Den Haag
telefoon 070-369.53.73
www.greensinthepark.nl

Dinsdag t/m zondag van 09.00 tot 18.00 uur, 's Avonds alleen op reservering (zie agenda)
Ontbijt vanaf € 3,50
Brood vanaf € 9,50
Tosti vanaf € 4,50
Salades vanaf € 13,50
Soep vanaf € 4,50
Drankjes normaal
Diner vanaf € 36,50 (driegang)
Diner + voorstelling € 57,50

Nooit te oud voor vakantie!

Heerlijk op vakantie in eigen land!

Heeft u ook zo'n zin om er even lekker tussenuit te gaan? In een andere omgeving genieten van de natuur, goed gezelschap en een uitstekende verzorging: dat is vakantie!

Of u nu wel of geen zorg nodig heeft, u bent van harte welkom. Kom alleen of samen met uw partner, vriend(in) of mantelzorg.

Bekijk het aanbod en boek uw vakantie
www.allegoedsvakanties.nl | 0318 - 48 51 83

De mooiste busreizen
Gewoon perfect geregeld.

Sauerland 6-daagse busreis	reiscode: ebwil01	vanaf p.p. 579
Dresden, Leipzig en Weimar 8-daagse busreis	reiscode: ebhoh01	vanaf p.p. 849
Indrukwekkend Toscane 10-daagse busreis	reiscode: ebmtm02	vanaf p.p. 969
Schotse Hooglanden 10-daagse busreis	reiscode: eegb304	vanaf p.p. 999
Isle of Wight, Devon and Cornwall 10-daagse busreis	reiscode: eegb314	vanaf p.p. 1259
Idyllisch Salzburgerland 12-daagse busreis	reiscode: ebanb01	vanaf p.p. 1399

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
 Bel 0180 - 457 803
 of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN
 Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten
 Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten
 In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Friday Night Jazz met trio Robin Nolan

Op vrijdag 17 mei treedt het Robin Nolan Trio op in het Leonardo Royal Hotel in Den Haag. Dit gitaartrio, onder leiding van de Engelse gitaar-meester Robin Nolan, maakt muziek in de stijl van Django Reinhardt, maar is ook beïnvloed door de muziek van AC/DC, the Beatles en Ravi Shankar. Samen met Jan Brouwer (ritmgitaar) en Arnoud van den Berg (contrabas) speelt dit trio een nieuwe vorm van gypsyjazz. Dit concert, dat mede mogelijk gemaakt wordt door de Stichting Jazz at the Club en het Podium De Nieuwe Kamer, past in de serie Friday Night Jazz in het Leonardo Royal Hotel in Den Haag.

Wanneer & waar: vr 17 mei, 20.00u, Leonardo Royal Hotel, Van Stolkweg 1
 Meer info via jazzattheclub.nl

BlowUp Art Den Haag

Dit jaar ligt de focus van BlowUp Art Den Haag op het hart van de stad, (sinds de dertiende eeuw) de Hofvijver. Het tijdelijke festival van opblaaskunstwerken in Museumkwartier Den Haag ligt als een weelderige tuin op een drijvend ponton, waarop vijf fabelachtige creaties van vooraanstaande Dutch designers de show stelen. Dutch Design verkent sinds de vroege jaren negentig onconventionele oplossingen, duurzaamheid en het narratieve vermogen van producten, objecten en meubels. Vier tijdelijke kunstwerken zijn speciaal ontworpen door Marcel Wanders, Job Smeets, Studio Mieke Meijer en Sigrid Calon. De bijzondere drijvende tuin mét waterpartijen wordt gerealiseerd door studenten 'leefbare stad en klimaat' (Yuverta) onder leiding van ecologische landschapper Deborah Treep en kunstenaar Frank Bruggeman.

Wanneer & waar: t/m zo 2 juni, Hofvijver-Lange Vijverberg

Slotweekend: 'Groeten uit Den Haag'

LAATSTE KANS - Op 29 en 30 juni 2024 is ons museum in de Zeestraat voor de allerlaatste keer geopend. Twee dagen lang nemen wij op feestelijke manier afscheid van 95 jaar museum geschiedenis met dit speciale slotweekend: *Groeten uit Den Haag*. Met diverse tentoonstellingen, rondleidingen, muziek en officieel slotprogramma op zondag is dit de laatste mogelijkheid om ons museum aan de Zeestraat te bezoeken.

Wanneer & waar: 29 en 30 juni 10.00 - 17.00 uur Beeld & Geluid, Zeestraat 82, Den Haag
 Bekijk het hele programma: beeldengeluid.nl/groetenuitdenhaag

105 jaar voetbalvereniging Willen Is Kunnen

Als een sportvereniging 105 jaar bestaat, is het altijd prettig om bij deze mijlpaal stil te staan. Een van de voetbalverenigingen die in 1919 werd opgericht, betreft vv W.I.K. De Zuiderparkbewoners spelen vanaf 1951 in het tweede gedeelte van het sportpark, waar tot op de dag van vandaag tevens door HDV en ADO wordt gevoetbald. Verderop in het Zuiderpark speelt HPSV, dat eveneens in 1919 werd opgericht.

Vanaf de oprichting speelden de zwart-wit gestreepte achtereenvolgens op een locatie nabij de Rademakersfabriek gelegen op de Binckhorst, waar nu een McDonald's vestiging is gehuisvest. Hierna voetbalde men op een terrein - zeg maar gerust een soort van weiland - van Boer Made (Madestein), begin jaren dertig in het Zuiderpark, vervolgens op een locatie aan de overzijde van het Zuiderpark - aan de Moerweg, daarna op de voetbalvelden te Ockenburgh en kortstondig aan de Fruitweg. In 1951 keerde men definitief terug naar het tweede gedeelte van het Zuiderpark, waar men inmiddels 73 jaar - met wisselend succes - voetbalt. Dit op een korte periode in 1994 na - in dat jaar vonden in het Zuiderpark de Wereldruiterspelen plaats en kon men voor thuiswedstrijden en trainingen terecht bij voetbalvereniging Spoorwijk te Sportpark Escamplaan.

Daar waar in 1919 het grote W.I.K.-avontuur begon, mocht men blij zijn als men zich destijds na de wedstrijd kon wassen en indien mogelijk een drankje kon drinken. De voorzieningen in die tijd waren allesbehalve ideaal - hetzelfde gold voor de hobbelige voetbalvelden, de veterbal en de loodzware voetbalschoenen. Op doordeweekse avonden kon er nauwelijks worden getraind en voor bijvoorbeeld bestuursvergaderingen werd uitgeweken naar een kroeg op de Hoefkade.

W.I.K. 1 in 1922

En dan nu: W.I.K. maakt gebruik van drie velden - waaronder een prachtig kunstgrasveld - en beschikt na de herindeling van het tweede gedeelte van het Zuiderpark over een prachtige infrastructuur met tien kleedkamers, waarvan zes in 1976 zijn opgeleverd en reeds jarenlang door W.I.K.-vrijwilligers worden onderhouden. De overige vier moderne kleedkamers zijn in 2017 opgeleverd. Het clubhuis is opgeleverd in 1973 en is eind jaren zeventig uitgebreid. Stellingen als 'Willen Is Kunnen' en 'zonder vrijwilligers geen vereniging' hebben ertoe geleid

"Stellingen als 'Willen Is Kunnen' en 'zonder vrijwilligers geen vereniging' hebben ertoe geleid dat W.I.K. als een uitermate gezonde voetbalvereniging wordt beschouwd."

dat W.I.K. sinds jaar en dag als een uitermate gezonde voetbalvereniging wordt beschouwd en tot de absolute top van 'groene clubs' kan worden gerekend. De hoofdmacht mocht in haar

W.I.K. 1 in 1930. Kampioen in de 1e klasse HVB - voor het eerst in haar bestaan promoveert W.I.K. naar de KNVB

105-jarig bestaan zes kampioenschappen vieren, is daarnaast zes keer gepromoveerd, alsmede acht keer gedegradeerd. Tijdens

het seizoen 2023/2024 speelt het vlaggenschip in de 5e klasse KNVB - het hoogste niveau waarop het eerste elftal heeft geacteerd betreft de zondag 3e klasse KNVB.

W.I.K. 2 in 1936

Binnenkort - op 1 juni 2024 - bestaat W.I.K. exact 105 jaar. Uiteraard zal het worden gevierd met een gezellige dag voor de jeugdafdeling en op 8 juni met een geweldige feestavond, die de W.I.K.-feestcommissie meerdere keren per jaar

organiseert. Feitelijk vangt de jubileumperiode aan op 19 mei (Eerste Pinksterdag); op die dag wordt een groots veteranentoernooi gespeeld met deelname van twintig volwaardige elftallen. Onder het motto 'als je iets doet moet je het goed doen anders moet je het niet doen' en 'een goede voorbereiding is het halve werk' kunnen alle aanwezigen van een authentiek voetbalsfeertje verzekerd zijn. Dit jaarlijkse voetbalspektakel zal - zowel binnen als buiten - door live muziek worden opgefleurd en is absoluut het bezoeken waard. Dat op deze dag tientallen W.I.K.-vrijwilligers zich de benen uit het lijf zullen lopen, moge duidelijk zijn - dat dit vanaf de oprichting binnen

deze volksvereniging vanzelfsprekend is geweest, typeert de echte W.I.K.-sfeer.

In het kader van het 105-jarige bestaan verschijnt binnen afzienbare tijd een W.I.K.-boek met 105 jaar aan krantenknipsels en allerlei andere publicaties en waarin de rijke voetbalgeschiedenis van W.I.K. in chronologische volgorde wordt gepresenteerd. Dat in dit boek ooit gepubliceerde opstellingen, bestuursleden, wedstrijdverslagen, indelingen, eindstanden, verhuizingen, toernooiaankondigingen, jubilea, interviews, uitstapjes, openingen van nieuwe clubhuizen en kleedkamers, beslissingswedstrijden, kampioenschappen, degradaties, promoties, wedstrijdfoto's en elftalfoto's, gestaakte wedstrijden en uitsluitingen, W.I.K.-spelers in het betaalde voetbal alsmede in vertegenwoordigende elftallen worden afgebeeld, maakt het geheel tot een authentiek document.

Uiteraard heeft bij v.v. W.I.K. gedurende 105 jaar de leren bal centraal gestaan. Vele generaties hebben vol trots de zwart-wit gestreepte kleding gedragen, waaronder de familie Vrijmoed die vanaf de oprichting bij de club betrokken is. Hierna volgden een veelheid aan echte Haagse families die de club continue draaiende hebben gehouden. Op naar de 110 jaar!

Rini Toet
Rinitoet@hotmail.com

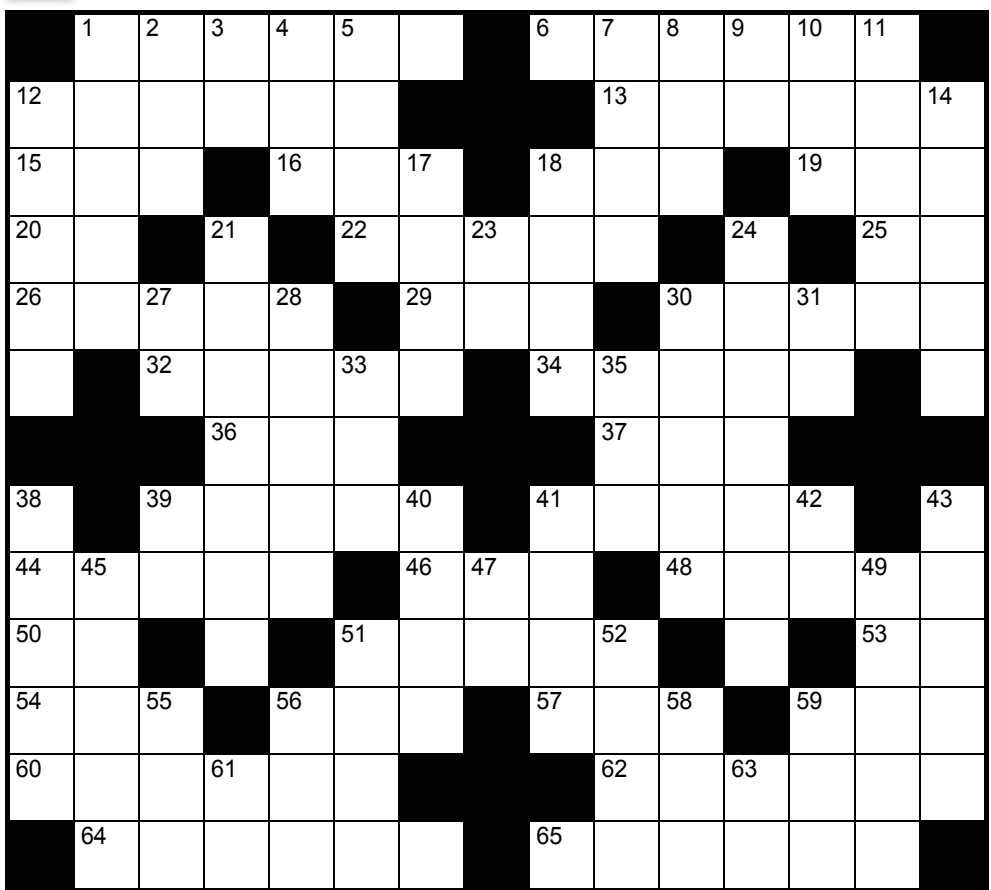
W.I.K. Selectie 2023-2024

W.I.K. in 1975

Puzzelpagina

1 KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal:
 1 boomloze vlakte 6 zuil 12 Europees land 13 stortbad 15 eikenschors 16 stremsel
 18 inkeping 19 vat 20 Romanum Imperium 22 tuinkamer 25 numero 26 lijfeigene
 29 bijbelse figuur 30 geestelijke 32 staaf 34 breuk 36 ik 37 gebogen been 39 voorkant
 41 werkelijk 44 verplank 46 bijbelse figuur 48 bedevaartplaats 50 eerstkomende
 51 betaalplaats 53 rooms-katholiek 54 veerkracht 56 computergeheugen 57 amfibie
 59 vragend vnw. 60 deel v.e. geschrift 62 lawaai 64 opletend 65 schone jongeling.

Verticaal:
 1 loodrecht 2 deel v.e. boom 3 oude lengtemaat 4 geneesmiddel 5 uiteinde v.e. spier
 7 plan 8 dik en zwaar 9 uitroep van pijn 10 optreden 11 riv. in Frankrijk 12 Europese
 vrouw 14 reusachtig 17 Europeaan 18 schaaldier 21 dagtekenen 23 zangnoot
 24 soort beer 27 spil 28 muziekinstrument 30 werktuig 31 motorraces 33 kloosterzuster
 35 vlaktemaat 38 zangspel 39 gulden 40 sportploeg 41 keukengerei 42 maanstand
 43 producent 45 welpenleidster 47 Verenigde Staten 49 drinkgerei 51 uitgebakken spek
 52 karakter 55 kolenemmer 56 soort hert 58 tweetal 59 populaire groet
 61 deel v.d. bijbel 63 met name.

4 12 33 51 22 31 50 53 14 61

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke wandelgids! U kunt de oplossingen tot donderdag 23 mei mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win een wandelgids 'Wandelen buiten de binnenstad van Den Haag' van Loek en Irene Heskes
 De gids is te verkrijgen bij de betere boekhandel en via www.gegarandeerdonregelmatig.nl t.w.v. € 17,95.

Oplossingen vorige editie:
 Zweedse Puzzel: Geboortedag
 Sudoku: 8 - 7
 Woordzoeker: Kraamcentrum

Gerard Goudriaan gaat naar:
 Mary Thijssen te Den Haag

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De stadsgids met Stadswandelingen 'Den Haag acht keer anders' van

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

2 WOORDZOEKER

- Atleet
- Audio
- Bokspringen
- Debuut
- Farmacologie
- Flirt
- Flitsen
- Gehalte
- Huwen
- Kerkvorst
- Klapbes
- Knoestig
- Kogel
- Komaf
- Kribbig
- Lelie
- Ooievaar
- Sluik
- Soepel
- Takel
- Timbre
- Verhuren
- Verloofde
- Weten
- Zeelt
- Zenuw
- Zonnestelsel

Meer dan alleen een smaakvolle ervaring

De Indiase keuken omvat een verscheidenheid aan specerijen en kruiden, zoals kurkuma, komijn, gember, knoflook en groene pepers. Deze zijn gunstig voor het lichaam met ontstekingsremmende en antioxiderende eigenschappen.

- Uitgebreide veganistische/vegetarische, glutenvrije gerechten
- Gratis bezorging tot aan de deur

Thomsonlaan 69 • 070 3634036 • www.indiancurryhouse.nl

Kom Haags Ontmoeten

De plek voor ouderen én hun mantelzorgers.

Kom langs en maak kennis

HAAGS ONTMOETEN
Uw plek in de wijk